

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 16. decembra 2021 *

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Evropski preiskovalni nalog – Direktiva 2014/41/EU – Člen 2(c)(i) – Pojem ‚odreditveni organ‘ – Člen 6 – Pogoji za izdajo evropskega preiskovalnega naloga – Člen 9(1) in (3) – Priznanje evropskega preiskovalnega naloga – Evropski preiskovalni nalog za pridobitev podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, ki ga izda državni tožilec, ki je z nacionalnim aktom, s katerim je bila prenesena Direktiva 2014/41, določen kot ‚odreditveni organ‘ – Izključna pristojnost sodišča za odreditev preiskovalnega ukrepa, navedenega v tem nalogu, v podobnem notranjem primeru“

V zadevi C-724/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Spetsializiran nakazaten sad (specializirano kazensko sodišče, Bolgarija) z odločbo z dne 24. septembra 2019, ki je prispela na Sodišče 1. oktobra 2019, v kazenskem postopku zoper

HP,

ob udeležbi

Spetsializirana prokuratura,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi K. Jürimäe (poročevalka), predsednica tretjega senata v funkciji predsednice četrtega senata, S. Rodin in N. Piçarra, sodnika,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za HP E. Yordanov, advokat,
- za nemško vlado J. Möller in M. Hellmann, agenta,

* Jezik postopka: bolgarščina.

- za madžarsko vlado M. Z. Fehér, R. Kissné Berta in M. Tátrai, agenti,
- za Evropsko komisijo sprva Y. Marinova in R. Troosters nato Y. Marinova in M. Wasmeier, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 20. maja 2021

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 2(c)(i) Direktive 2014/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah (UL 2014, L 130, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru kazenskega postopka proti HP, v katerem je bolgarsko državno tožilstvo izdalo štiri evropske preiskovalne naloge za zbiranje dokazov v Belgiji, Nemčiji, Avstriji in na Švedskem.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2002/58/ES

- 3 Člen 2(b) in (c) Direktive 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 514) določa:

„Razen če je drugače določeno, se uporabijo opredelitve pojmov iz Direktive [Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 15, str. 355)] in Direktive 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (Okvirna direktiva) [(UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 349)].

Uporabijo se tudi naslednje opredelitve pojmov:

[...]

- (b) ‚podatki o prometu‘ pomenijo katere koli podatke, obdelane za namen prenosa sporočila po elektronskem komunikacijskem omrežju ali zaradi zaračunavanja tega sporočila;
- (c) ‚podatki o lokaciji‘ pomenijo vsakršne podatke, obdelane v elektronskem komunikacijskem omrežju, ki podajajo zemljepisni položaj terminalske opreme uporabnika javno razpoložljive elektronske komunikacijske storitve;“

4 Člen 15(1) Direktive 2002/58 določa:

„Države članice lahko sprejmejo zakonske ukrepe, s katerimi omejijo obseg pravic in obveznosti, določenih v členu 5, členu 6, členu 8(1), (2), (3) in (4) ter členu 9 te direktive, kadar takšna omejitev pomeni potreben, primeren in ustrezen [sorazmeren] ukrep znotraj demokratične družbe za zaščito državne [nacionalne] varnosti (to je [d]ržavne varnosti), obrambe, javne varnosti in preprečevanje, preiskovanje, odkrivanje in pregon kriminalnih [kaznivih] dejanj ali nedovoljene uporabe elektronskega komunikacijskega sistema iz člena 13(1) Direktive [95/46]. V ta namen lahko države članice med drugim sprejmejo zakonske ukrepe, ki določajo zadrževanje podatkov za določeno obdobje, upravičeno iz razlogov iz tega odstavka. Vsi ukrepi iz tega odstavka so v skladu s splošnimi načeli zakonodaje [Unije], vključno s tistimi iz člena 6(1) in (2) Pogodbe [EU].“

Direktiva 2014/41

5 V uvodnih izjavah od 5 do 8, 10, 11, 19, 30 in 32 Direktive 2014/41 je navedeno:

- „(5) Po sprejetju [Okvirnega sklepa Sveta 2003/577/PNZ z dne 22. julija 2003 o izvrševanju sklepov o zasegu premoženja ali dokazov v Evropski uniji (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 185)] in [Okvirnega sklepa Sveta 2008/978/PNZ z dne 18. decembra 2008 o evropskem dokaznem nalogu za namene pridobitve predmetov, dokumentov in podatkov za uporabo v kazenskih postopkih (UL 2008, L 350, str. 72)], je postalo jasno, da je obstoječi okvir za zbiranje dokazov preveč razdrobljen in zapleten. Zato je potreben nov pristop.
- (6) V stockholmskem programu, ki ga je Evropski svet sprejel na zasedanju 10. do 11. decembra 2009, je Evropski svet menil, da bi bilo treba nadaljevati vzpostavljanje celovitega sistema za pridobivanje dokazov v čezmejnih primerih na podlagi načela vzajemnega priznavanja. Evropski svet je poudaril, da so obstoječi instrumenti na tem področju razdrobljeni in da je zato potreben nov pristop, ki bo temeljil na načelu vzajemnega priznavanja in hkrati upošteval prožnost tradicionalnega sistema medsebojne pravne pomoči. Zato je Evropski svet pozval, naj se vzpostavi celovit sistem, ki bo nadomestil vse obstoječe instrumente na tem področju, vključno z Okvirnim sklepom [2008/978], ki bo v največji možni meri zajemal vse vrste dokazov ter vključeval roke za izvršitev in čim bolj omejil razloge za zavrnitev.
- (7) Ta novi pristop temelji na enotnem instrumentu, imenovanem evropski preiskovalni nalog (EPN). EPN naj bi se izdal za izvršitev enega ali več posebnih preiskovalnih ukrepov v državi, ki izvrši EPN (v nadaljnjem besedilu: država izvršiteljica), da bi se zbrali dokazi. To vključuje tudi pridobivanje dokazov, ki jih izvršitveni organ že ima.
- (8) Področje uporabe EPN bi moralo biti horizontalno in bi se torej moralo uporabljati za vse preiskovalne ukrepe, namenjene zbiranju dokazov. Vendar so za ustanovitev skupne preiskovalne skupine in zbiranje dokazov v okviru te skupine potrebna posebna pravila, ki jih je primerneje obravnavati ločeno. Brez poseganja v uporabo te direktive bi bilo treba torej za to vrsto preiskovalnega ukrepa še naprej uporabljati obstoječe instrumente.

[...]

- (10) EPN bi moral biti usmerjen na preiskovalni ukrep, ki ga je treba izvesti. Za odločanje o tem, kateri preiskovalni ukrep je treba uporabiti, je najprimernejši odreditveni organ, ki pozna podrobnosti zadevne preiskave. [...]
- (11) EPN bi bilo treba izbrati, če se zdi, da je v danem primeru izvršitev preiskovalnega ukrepa sorazmerna, ustrezna in uporabna. Odreditveni organ bi torej moral ugotoviti ali so želeni dokazi nujni in sorazmerni glede na namen postopka, ali je izbrani preiskovalni ukrep nujen in sorazmeren za zbiranje zadevnih dokazov in ali bi bilo treba pri izdaji EPN v zbiranje teh dokazov vključiti drugo državo članico. Isto presojo bi bilo treba izvesti v postopku potrditve, če je treba EPN potrditi v skladu s to direktivo. Izvršitev EPN bi bilo možno zavrniti samo na podlagi razlogov, ki so navedeni v tej direktivi. Vendar pa bi se lahko izvršitveni organ odločil za manj intruziven ukrep, kot je ukrep, naveden v zadevnem EPN, če lahko z njim doseže podobne rezultate.

[...]

- (19) Vzpostavitev območja svobode, varnosti in pravice v [Evropski u]niji temelji na medsebojnem zaupanju in domnevi, da druge države članice spoštujejo pravo Unije in zlasti temeljne pravice. Kljub vsemu se lahko to domnevo izpodbija. Zato bi bilo treba izvršitev EPN zavrniti, če je mogoče utemeljeno domnevati, da bodo z izvršitvijo preiskovalnega ukrepa, predlaganega v EPN, kršene temeljne pravice zadevnega posameznika in da država izvršiteljica ne bo upoštevala svojih obveznosti glede varstva temeljnih pravic, priznanih v Listini [Evropske unije o temeljnih pravicah].

[...]

- (30) Možnosti sodelovanja v okviru te direktive pri prestrežanju telekomunikacij ne bi smele biti omejene na vsebino telekomunikacij, temveč bi lahko zajemale tudi zbiranje podatkov o prometu in lokaciji, povezanih s takšnimi telekomunikacijami, kar bi pristojnim organom omogočilo, da izdajo EPN za pridobitev manj intruzivnih podatkov o telekomunikacijah. EPN, ki je izdan za pridobitev preteklih podatkov o prometu in lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, bi moral biti obravnavan v skladu s splošno ureditvijo v zvezi z izvrševanjem EPN in se lahko glede na nacionalno pravo države izvršiteljice šteje za omejitveni preiskovalni ukrep.

[...]

- (32) Odreditveni organ bi moral v EPN, ki vsebuje zahtevo za prestrežanje telekomunikacij, izvršitvenemu organu zagotoviti zadostne informacije, kot so podrobnosti o kaznivem ravnanju, ki se preiskuje, da bi se izvršitvenemu organu omogočilo presojo, ali bi bil zadevni preiskovalni ukrep odobren v podobnem notranjem primeru.“

6 Člen 1 te direktive, naslovljen „Evropski preiskovalni nalog in obveznost njegove izvršitve“, določa:

„1. Evropski preiskovalni nalog (EPN) je sodna odločba, ki jo izda ali potrdi pravosodni organ države članice (v nadaljnjem besedilu: država izdajateljica) zaradi izvedbe enega ali več posebnih preiskovalnih ukrepov v drugi državi članici [...] z namenom pridobitve dokazov v skladu s to direktivo.

EPN se lahko izda tudi za pridobitev dokazov, ki jih pristojni organi države izvršiteljice že imajo.

2. Države članice izvršijo EPN na podlagi načela vzajemnega priznavanja in v skladu s to direktivo.
3. Za izdajo EPN lahko v okviru veljavnih pravic do obrambe v skladu z nacionalnim kazenskim postopkom zaprosi osumljenec ali obdolženec ali odvetnik, ki nastopa v imenu osumljenca ali obdolženca.
4. Ta direktiva ne spreminja obveznosti spoštovanja temeljnih pravic in pravnih načel, določenih v členu 6 [EU], vključno s pravico do obrambe oseb v kazenskem postopku, nespremenjene pa ostanejo tudi kakršne koli tozadevne obveznosti pravosodnih organov.“
- 7 Člen 2(c) navedene direktive določa:
- „V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
- [...]
- (c) ‚odreditveni organ‘ pomeni:
- (i) sodnika, sodišče, preiskovalnega sodnika ali javnega tožilca, pristojnega v zadevnem primeru, ali
  - (ii) kateri koli drug pristojni organ, ki ga določi država izdajateljica in deluje v posameznem primeru kot preiskovalni organ v kazenskem postopku, s pristojnostjo odreditve zbiranja dokazov v skladu z nacionalnim pravom. Poleg tega EPN, preden se ga pošlje izvršitvenemu organu in po preučitvi njegove skladnosti s pogoji za izdajo EPN iz te direktive, zlasti pogoji iz člena 6(1), potrdi sodnik, sodišče, preiskovalni sodnik ali javni tožilec države izdajateljice. Kadar je EPN potrdil pravosodni organ, se lahko ta organ šteje tudi za odreditveni organ za namene predložitve EPN.“
- 8 Člen 6 te direktive, ki se nanaša na „[p]ogoj[e] za izdajo in posredovanje EPN“, določa:
- „1. Odreditveni organ lahko izda EPN le, kadar sta izpolnjena naslednja pogoja:
- (a) izdaja EPN je nujna in sorazmerna za namene postopkov iz člena 4 ob upoštevanju pravic osumljenca ali obdolženca in
  - (b) preiskovalni ukrep(i), predviden(i) v EPN, bi lahko bil(i) pod istimi pogoji odrejen(i) tudi v podobnem notranjem primeru.
2. Odreditveni organ za vsak posamezen primer preveri, ali so pogoji iz odstavka 1 izpolnjeni.
3. Kadar izvršitveni organ upravičeno domneva, da pogoji iz odstavka 1 niso izpolnjeni, se lahko z odreditvenim organom posvetuje o pomembnosti izvršitve EPN. Po takem posvetovanju se lahko odreditveni organ odloči za umik EPN.“
- 9 Člen 9 Direktive 2014/41, naslovljen „Priznavanje in izvrševanje“, v odstavkih od 1 do 3 določa:
- „1. Izvršitveni organ brez kakršne koli nadaljnje formalnosti prizna EPN, posredovan v skladu s to direktivo, in poskrbi za njegovo izvršitev na enak način in pod enakimi pogoji, kot če bi zadevni preiskovalni ukrep odredil organ države izvršiteljice, razen če se ta organ ne odloči, da se bo

skliceval na enega od razlogov za nepriznanje ali neizvršitev ali na enega od razlogov za odložitev iz te direktive.

2. Izvršitveni organ izpolni formalnosti in postopke, ki jih izrecno navede odreditveni organ, razen če ni v tej direktivi določeno drugače in pod pogojem, da takšne formalnosti in postopki niso v nasprotju s temeljnimi pravnimi načeli države izvršiteljice.

3. Ko izvršitveni organ prejme EPN, ki ga ni izdal odreditveni organ, kakor je določeno v točki (c) člena 2, izvršitveni organ vrne EPN državi izdajateljici.“

10 V členu 11 te direktive so navedeni razlogi, iz katerih se lahko priznanje ali izvršitev evropskega preiskovalnega naloga v državi izvršiteljici zavrne.

11 Poglavje IV navedene direktive, naslovljeno „Posebne določbe za nekatere preiskovalne ukrepe“, vsebuje člene od 22 do 29.

12 Člen 26 te direktive, naslovljen „Informacije o bančnih in drugih finančnih računih“, v odstavku 5 določa:

„Odreditveni organ v EPN navede razloge, zaradi katerih meni, da so zahtevane informacije verjetno bistvenega pomena za zadevni kazenski postopek, in razloge, zaradi katerih domneva, da banke v državi izvršiteljici vodijo zadevni račun, ter, kolikor je mogoče, navede, katere banke bi lahko bile v to vključene. EPN vsebuje tudi vse razpoložljive informacije, ki lahko olajšajo njegovo izvršitev.“

13 Člen 27 Direktive 2014/41, naslovljen „Informacije o bančnih in drugih finančnih poslih“, v odstavku 4 določa:

„Odreditveni organ v EPN navede razloge, zakaj so zahtevane informacije po njegovem mnenju pomembn[e] za zadevni kazenski postopek.“

14 Člen 28 te direktive, naslovljen „Preiskovalni ukrepi, pri katerih se dokazi zbirajo v realnem času, nepretrgano in v določenem obdobju“, v odstavku 3 določa:

„Odreditveni organ v EPN navede razloge, zakaj so zahtevane informacije po njegovem mnenju pomembne za zadevni kazenski postopek.“

15 Obrazec za EPN je določen v Prilogi A k navedeni direktivi. V glavi tega obrazca je navedeno:

„Ta EPN je izdal pristojni organ. Odreditveni organ potrjuje, da je izdaja tega EPN nujna in sorazmerna za namene postopkov, ki so določeni v njem, ter da so pri tem upoštevane pravice osumljenca ali obdolženca, zahtevani preiskovalni ukrepi pa bi lahko bili pod istimi pogoji odrejeni tudi v podobnem notranjem primeru. Zahtevam, da se ob ustreznem upoštevanju zaupnosti preiskave izvede(-jo) spodaj navedeni ukrep(-i) in posredujejo dokazi, pridobljeni pri izvršitvi EPN.“

Bolgarsko pravo

- 16 Direktiva 2014/41 je bila v bolgarsko pravo prenesena z zakon za evropeyskata zapoved za razsledvane (zakon o evropskem preiskovalnem nalogu) (DV št. 16 z dne 20. februarja 2018). V skladu s členom 5(1), točka 1, tega zakona (v nadaljevanju: ZEZR) je v Bolgariji za izdajo EPN v predkazenskem postopku pristojen državni tožilec.
- 17 Člen 159a Nakazatelno-protsesualen kodeks (zakonik o kazenskem postopku) v različici, ki se uporablja v postopku v glavni stvari, naslovljen „Posredovanje podatkov s strani podjetij, ki zagotavljajo javna elektronska komunikacijska omrežja ali elektronske komunikacijske storitve“, določa:

„(1) Podjetja, ki zagotavljajo javna elektronska komunikacijska omrežja ali storitve, na zahtevo sodišča v sodnem postopku ali na podlagi obrazložene odredbe sodnika prvostopenjskega sodišča, ki je bila v predkazenskem postopku izdana na predlog državnega tožilca, ki je pristojen za nadzor, posredujejo podatke, ki nastanejo v okviru njihove dejavnosti in ki so potrebni za:

1. spremljanje in opredelitev vira povezave;
2. opredelitev smeri povezave;
3. opredelitev datuma, ure in trajanja povezave;
4. opredelitev vrste povezave;
5. opredelitev elektronske končne komunikacijske naprave uporabnika ali tega, kar je navedeno kot taka naprava;
6. ugotovitev identifikatorja uporabljenih celic.

(2) Podatki iz odstavka 1 se pridobijo, če je to potrebno za preiskovanje težjih naklepnih kaznivih dejanj.

(3) Predlog državnega tožilca, ki je pristojen za nadzor, iz odstavka 1 mora biti obrazložen in mora vsebovati:

1. podatke o kaznivem dejanju, za katerega preiskovanje se potrebuje uporaba podatkov o prometu;
2. opis okoliščin, na katerih temelji predlog;
3. podatke o osebah, za katere se zahtevajo podatki o prometu;
4. obdobje, ki naj ga zajemajo informacije;
5. preiskovalni organ, ki mu je treba posredovati podatke.

(4) Sodišče v odredbi iz odstavka 1 navede:

1. podatke, o katerih je treba dati informacije;

2. obdobje, ki naj ga zajemajo informacije;

3. preiskovalni organ, ki mu je treba posredovati podatke.

(5) Obdobje, za katero se zahtevajo informacije in odredi posredovanje podatkov iz odstavka 1, ne sme biti daljše od šest mesecev.

(6) Če informacije vsebujejo podatke, ki niso povezani z okoliščinami zadeve in ne prispevajo k njihovi razjasnitvi, mora sodnik, ki je izdal preiskovalni nalog, na obrazloženi pisni predlog državnega tožilca, pristojnega za nadzor, odrediti njihovo uničenje. Uničenje se izvede v skladu s postopkom, ki ga določi generalni državni tožilec. Podjetja iz odstavka 1 in državni tožilec, pristojen za nadzor, morata v sedmih dneh od prejema odredbe sodniku, ki je odredbo izdal, izročiti poročila o uničenju podatkov.“

Spor o glavni stvari in vprašnji za predhodno odločanje

- 18 Dne 23. februarja 2018 se je začel kazenski postopek zaradi suma zbiranja in dajanja na voljo finančnih sredstev – na ozemlju Bolgarije in zunaj njega – ki naj bi se uporabila za izvajanje terorističnih dejavnosti. Med preiskavo, opravljeno v okviru tega postopka, so bili pridobljeni dokazi o dejavnosti HP.
- 19 Bolgarsko državno tožilstvo je 15. avgusta 2018 na podlagi člena 159a(1) zakonika o kazenskem postopku izdalo štiri evropske preiskovalne naloge za zbiranje podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami (v nadaljevanju: štiri evropski preiskovalni nalogi). Ti preiskovalni nalogi, v katerih je bilo pojasnjeno, da jih je izdal specializirani državni tožilec, so bili naslovljeni na belgijske, nemške, avstrijske in švedske organe. V vseh je bilo navedeno, da je HP osumljen financiranja terorističnih dejavnosti in da naj bi se v okviru te dejavnosti po telefonu pogovarjal z osebami, ki prebivajo na ozemlju Kraljevine Belgije, Zvezne republike Nemčije, Republike Avstrije in Kraljevine Švedske.
- 20 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da so v odgovorih organov teh držav članic na štiri evropske preiskovalne naloge navedene informacije v zvezi s telefonskimi pogovori, opravljenimi s priključka HP, in da so te informacije znatnega pomena za presojo, ali je HP storil kaznivo dejanje.
- 21 Pristojni nemški, avstrijski in švedski organi niso poslali odločbe o priznanju evropskih preiskovalnih nalogov. Belgijski preiskovalni sodnik pa je posredoval odločbo o priznanju evropskega preiskovalnega naloga, ki je bila naslovljena na belgijske organe.
- 22 HP je bil 18. januarja 2019 na podlagi pridobljenih dokazov, med njimi tudi dokazov iz odgovorov organov zadevnih držav članic na štiri evropske preiskovalne naloge, skupaj s petimi drugimi osebami obtožen nedovoljenega financiranja terorističnih dejanj in članstva v hudodelski združbi za financiranje teh dejanj. Obtožnica zoper HP je bila pri predložitvenem sodišču vložena 12. septembra 2019.
- 23 Predložitveno sodišče se za presojo, ali je ta obtožnica utemeljena, sprašuje, ali je s štirimi evropskimi preiskovalnimi nalogi zakonito zaproseno za zbiranje podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, in ali se zato lahko za ugotavljanje kaznivega dejanja, ki ga je obdolžen HP, uporabijo dokazi, pridobljeni s temi nalogi.

- 24 Prvič, predložitveno sodišče ugotavlja, da člen 2(c) Direktive 2014/41 za določitev pristojnega odreditvenega organa napotuje na nacionalno pravo. V bolgarskem pravu naj bi na podlagi člena 5(1), točka 1, ZEZR to bil državni tožilec. Vendar predložitveno sodišče navaja, da je v podobnem nacionalnem primeru organ, ki je pristojen za odreditev zbiranja podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, sodnik sodišča prve stopnje, pristojnega za obravnavano zadevo, in da je državni tožilec v takem primeru pristojen le za to, da na tega sodnika naslovi obrazložen predlog. To sodišče se tako sprašuje, ali je lahko ob upoštevanju zlasti načela enakovrednosti pristojnost za izdajo evropskega preiskovalnega naloga določena v nacionalnim pravnem aktu, s katerim se prenaša Direktiva 2014/41, ali pa je s členom 2(c) te direktive ta pristojnost podeljena organu, ki je pristojen za odreditev zbiranja takih podatkov v podobnem nacionalnem primeru.
- 25 Drugič, predložitveno sodišče se sprašuje, ali lahko odločba o priznanju, ki jo je izdal pristojni organ države izvršiteljice na podlagi Direktive 2014/41 in ki je potrebna za to, da se upravljavcu telekomunikacij te države članice naloži obveznost razkritja podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, veljavno nadomesti odločbo, ki bi jo moralo za zagotovitev načel zakonitosti in nedotakljivosti zasebnosti sprejeti sodišče države izdajateljice. Predložitveno sodišče se sprašuje zlasti, ali je taka rešitev združljiva zlasti s členom 6 ter členom 9(1) in (3) te direktive.
- 26 V teh okoliščinah je Spetsializiran nakazaten sad (specializirano kazensko sodišče, Bolgarija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašnji:
- „1. Ali je nacionalna določba (člen 5(1), točka 1, [ZEZR]), v skladu s katero je pristojni organ za izdajo evropskega preiskovalnega naloga za posredovanje podatkov o prometu in [podatkov o] lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, v predkazenskem postopku državni tožilec, medtem ko je v podobnih nacionalnih primerih pristojni organ za to sodišče, združljiva s členom 2(c)(i) Direktive 2014/41 in načelom enakovrednosti?
  2. Ali se s tem, da pristojni organ države izvršiteljice (državni tožilec ali preiskovalni sodnik) prizna tak evropski preiskovalni nalog, nadomesti odredba sodišča, ki [se zahteva] na podlagi nacionalnega prava države izdajateljice?“

Vprašnji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 27 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 2(c)(i) Direktive 2014/41 razlagati tako, da nasprotuje temu, da je za izdajo evropskega preiskovalnega naloga v smislu te direktive za pridobitev podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, v predkazenskem postopku pristojen državni tožilec, kadar je v podobnem notranjem primeru za sprejetje preiskovalnega ukrepa za dostop do takih podatkov izključno pristojno sodišče.
- 28 V členu 2(c) Direktive 2014/41 je za namene te direktive opredeljen pojem „odreditveni organ“. Tako ta člen določa, da je lahko tak organ – v skladu z njegovo točko (i) – „sodnik, sodišče, preiskovalni sodnik ali javni tožilec, pristojen v zadevnem primeru“, ali – v skladu z njegovo

točko (ii) – „kateri koli drug pristojni organ, ki ga določi država izdajateljica in deluje v posameznem primeru kot preiskovalni organ v kazenskem postopku, s pristojnostjo odreditve zbiranja dokazov v skladu z nacionalnim pravom“.

- 29 Iz besedila te določbe tako izhaja, da mora biti odreditveni organ v vseh primerih, ki jih zajema navedena določba, pristojen v zadevnem primeru bodisi kot sodnik, sodišče, preiskovalni sodnik ali tožilec bodisi – če ni pravosodni organ – kot preiskovalni organ.
- 30 Vendar zgolj na podlagi analize besedila navedene določbe ni mogoče ugotoviti, ali ima izraz „pristojen v zadevnem primeru“ enak pomen kot izraz „s pristojnostjo odreditve zbiranja dokazov v skladu z nacionalnim pravom“ in torej ali je lahko državni tožilec pristojen za izdajo evropskega preiskovalnega naloga za pridobitev podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, kadar v podobnem notranjem primeru preiskovalni ukrep za dostop do takih podatkov spada v izključno pristojnost sodišča.
- 31 Zato je treba člen 2(c)(i) Direktive 2014/41 razlagati ob upoštevanju njegovega sobesedila in ciljev te direktive.
- 32 V zvezi s tem je treba glede sobesedila, v katerega je umeščena ta določba, ugotoviti, prvič, da člen 6(1)(a) te direktive v povezavi z njeno uvodno izjavo 11 in Prilogo A k tej direktivi odreditvenemu organu nalaga obveznost, da preveri nujnost in sorazmernost preiskovalnega ukrepa, ki je predmet evropskega preiskovalnega naloga, glede na namene postopka, v okviru katerega je bil ta nalog izdan, in ob upoštevanju pravic osumljenca ali obdolženca.
- 33 Prav tako je treba ugotoviti, da mora odreditveni organ pri nekaterih posebnih preiskovalnih ukrepih predložiti nekaj dodatnih pojasnil. Tako člen 26(5) navedene direktive glede informacij o bančnih in drugih finančnih računih nalaga, da odreditveni organ navede razloge, iz katerih meni, da so zahtevane informacije verjetno bistvene za zadevni kazenski postopek. Člen 27(4) in člen 28(3) iste direktive tudi glede informacij o bančnih in drugih finančnih poslih ter glede preiskovalnih ukrepov, pri katerih se dokazi zbirajo v realnem času – nepretrgano in v določnem obdobju – določata, da ta organ navede razloge, iz katerih so zahtevane informacije po njegovem mnenju pomembne za zadevni kazenski postopek.
- 34 Vendar kaže, da mora biti tako za preverjanje nujnosti in sorazmernosti preiskovalnega ukrepa kot za predložitev dodatnih pojasnil iz prejšnje točke odreditveni organ organ, ki je pristojen za preiskavo v zadevnem kazenskem postopku in ki je tako pristojen za odreditev zbiranja dokazov v skladu z nacionalnim pravom.
- 35 Drugič, iz člena 6(1)(b) Direktive 2014/41 izhaja, da lahko odreditveni organ izda evropski preiskovalni nalog le, če bi preiskovalni ukrep(i), ki se zahteva(jo) s tem nalogom, lahko bil(i) pod istimi pogoji odrejen(i) tudi v podobnem nacionalnem primeru. Zato je lahko le organ, ki je v skladu z nacionalnim pravom države izdajateljice pristojen za odreditev takega preiskovalnega ukrepa, pristojen za izdajo evropskega preiskovalnega naloga.
- 36 Cilji Direktive 2014/41 so, kot je razvidno iz njenih uvodnih izjav od 5 do 8, nadomestiti razdrobljenost in zapletenost obstoječega okvira za zbiranje dokazov v kazenskih primerih s čezmejno razsežnostjo ter z vzpostavitvijo poenostavljenega in učinkovitejšega sistema, ki temelji na enotnem instrumentu, imenovanem „evropski preiskovalni nalog“, olajšati in pospešiti pravosodno sodelovanje, da se tako prispeva k uresničitvi cilja Unije, da ta postane območje

svobode, varnosti in pravice, tako da se opira na visoko stopnjo zaupanja, ki mora obstajati med državami članicami (glej v tem smislu sodbo z dne 8. decembra 2020, Staatsanwaltschaft Wien (Ponarejeni nalogi za nakazilo), C-584/19, EU:C:2020:1002, točka 39).

- 37 S tega vidika je v uvodni izjavi 10 navedene direktive kot najprimernejši organ za odločanje o tem, kateri preiskovalni ukrep je treba uporabiti, naveden odreditveni organ, ki pozna podrobnosti zadevne preiskave.
- 38 Zato analiza člena 2(c)(i) Direktive 2014/41 v povezavi z uvodnimi izjavami od 5 do 8 in 10 te direktive prav tako pripelje do opredelitve odreditvenega organa kot organa, ki je pristojen za preiskavo v zadevnem kazenskem postopku in ki je tako pristojen za odreditev zbiranja dokazov v skladu z nacionalnim pravom. V okviru kazenske preiskave bi namreč lahko morebitno razlikovanje med organom, ki izda evropski preiskovalni nalog, in organom, ki je pristojen za odreditev preiskovalnih ukrepov v tem kazenskem postopku, zapletlo sistem sodelovanja in s tem ogrozilo vzpostavitev poenostavljenega in učinkovitega sistema.
- 39 Iz tega sledi, da državnega tožilca, kadar ta v nacionalnem pravu ni pristojen za odreditev preiskovalnega ukrepa za pridobitev podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, ni mogoče šteti za odreditveni organ v smislu člena 2(c)(i) Direktive 2014/41, ki je pristojen za izdajo evropskega preiskovalnega naloga za pridobitev teh podatkov.
- 40 V obravnavanem primeru je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da bolgarsko pravo državnega tožilca sicer opredeljuje kot organ, ki je pristojen za izdajo evropskega preiskovalnega naloga v kazenskem postopku, vendar ta ni pristojen za odreditev zbiranja podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, v podobnem nacionalnem primeru. Predložitveno sodišče poudarja, da je v skladu z bolgarskim pravom organ, ki je pristojen za odreditev zbiranja takih podatkov, sodnik sodišča prve stopnje, pristojnega za obravnavano zadevo, in da je državni tožilec pristojen le za to, da na to sodišče naslovi obrazložen predlog.
- 41 Zato v takem položaju državni tožilec ne more biti pristojen za izdajo evropskega preiskovalnega naloga za pridobitev takih podatkov.
- 42 Poleg tega je treba za to, da se predložitvenemu sodišču da celosten odgovor, dodati, da je Sodišče v sodbi z dne 2. marca 2021, Prokuratuur (Pogoji za dostop do podatkov o elektronskih komunikacijah) (C-746/18, EU:C:2021:152, točka 59), razsodilo, da je treba člen 15(1) Direktive 2002/58 v povezavi s členi 7, 8, 11 in 52(1) Listine o temeljnih pravicah razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, v skladu s katero je državno tožilstvo, katerega naloga je, da usmerja predkazenski postopek in v morebitnem poznejšem postopku zastopa obtožbo, pristojno za to, da javnemu organu zaradi preiskovanja kaznivih dejanj dovoli dostop do podatkov o prometu in lokaciji.
- 43 Kot je generalni pravobranilec navedel v točki 40 sklepnih predlogov, je treba iz tega sklepati, da državni tožilec ne more izdati evropskega preiskovalnega naloga za pridobitev podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, kadar ta ne le usmerja preiskavo v predkazenskem postopku, ampak tudi vodi kazenski pregon v poznejšem kazenskem postopku.

- 44 V nasprotnem primeru pogoj iz člena 6(1)(b) Direktive 2014/41, v skladu s katerim lahko odreditveni organ izda evropski preiskovalni nalog le, kadar bi lahko bil(i) preiskovalni ukrep(i) iz tega naloga pod istimi pogoji odrejen(i) tudi v podobnem notranjem primeru, namreč ne bi bil izpolnjen.
- 45 Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 2(c)(i) Direktive 2014/41 razlagati tako, da nasprotuje temu, da je za izdajo evropskega preiskovalnega naloga – v smislu te direktive – za pridobitev podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, v predkazenskem postopku pristojen državni tožilec, kadar je v podobnem nacionalnem primeru za sprejetje preiskovalnega ukrepa za dostop do takih podatkov izključno pristojno sodišče.

Drugo vprašanje

- 46 Predložitveno sodišče želi z drugim vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba člen 6 in člen 9(1) in (3) Direktive 2014/41 razlagati tako, da lahko priznanje evropskega preiskovalnega naloga, ki je bil izdan za pridobitev podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, s strani izvršitvenega organa, nadomesti zahteve, ki veljajo v državi izdajateljici, kadar je ta nalog neupravičeno izdal državni tožilec, medtem ko je v podobnih nacionalnih primerih za sprejetje preiskovalnega ukrepa za pridobitev takih podatkov izključno pristojno sodišče.
- 47 V zvezi s tem je treba na eni strani opozoriti, da člen 6(1) te direktive določa pogoje za izdajo in posredovanje evropskega preiskovalnega naloga. V odstavku 3 tega člena je navedeno, da kadar izvršitveni organ upravičeno domneva, da pogoji iz odstavka 1 navedenega člena niso izpolnjeni, se lahko z odreditvenim organom posvetuje o pomembnosti izvršitve evropskega preiskovalnega naloga. Po takem posvetovanju se lahko odreditveni organ odloči za umik evropskega preiskovalnega naloga.
- 48 Na drugi strani, člen 9(1) Direktive 2014/41 določa, da izvršitveni organ brez kakršne koli nadaljnje formalnosti prizna evropski preiskovalni nalog, posredovan v skladu s to direktivo, in poskrbi za njegovo izvršitev na enak način in pod enakimi pogoji, kot če bi zadevni preiskovalni ukrep odredil organ države izvršiteljice, razen če se ta organ ne odloči, da se bo skliceval na enega od razlogov za nepriznanje oziroma neizvršitev ali na enega od razlogov za odložitev iz te direktive.
- 49 Razlogi za nepriznanje ali neizvršitev so taksativno naštetih v členu 11 te direktive.
- 50 Iz teh določb tako izhaja, da izvršitveni organ ne more odpraviti morebitne kršitve pogojev iz člena 6(1) Direktive 2014/41.
- 51 To razlago potrjujejo cilji, ki jih uresničuje Direktiva 2014/41. Zlasti iz uvodnih izjav 2, 6 in 19 te direktive namreč izhaja, da je evropski preiskovalni nalog instrument, ki spada pod pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah iz člena 82(1) PDEU, ki temelji na načelu medsebojnega priznavanja sodb in sodnih odločb. To načelo, ki je „temelj“ pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, temelji na medsebojnem zaupanju in izpodbojni domnevi, da druge države članice spoštujejo pravo Unije in zlasti temeljne pravice (sodba z dne 8. decembra 2020, Staatsanwaltschaft Wien (Ponarejeni nalogi za nakazilo), C-584/19, EU:C:2020:1002, točka 40).

- 52 S tega vidika je v uvodni izjavi 11 navedene direktive pojasnjeno, da bi bilo izvršitev evropskega preiskovalnega naloga mogoče zavrnilo samo na podlagi razlogov, ki so navedeni v isti direktivi, in da bi se lahko izvršitveni organ odločil zgolj za manj intruziven ukrep, kot je ukrep, naveden v zadevnem evropskem preiskovalnem nalogu, če se lahko z njim dosežejo podobni rezultati.
- 53 Tako ta delitev pristojnosti med odreditvenim organom in izvršitvenim organom pomeni bistveni element medsebojnega zaupanja, ki mora voditi izmenjavo med državami članicami, ki sodelujejo v postopku z evropskim preiskovalnim nalogom, določenem z Direktivo 2014/41. Če bi izvršitveni organ z odločbo o priznanju lahko odpravil nespoštovanje pogojev za izdajo evropskega preiskovalnega naloga, navedenih v členu 6(1) te direktive, bi to ogrozilo ravnotežje sistema evropskih preiskovalnih nalogov, ki temelji na medsebojnem zaupanju, saj bi to pomenilo, da bi se izvršitvenemu organu priznala pravica do nadzora nad vsebinskimi pogoji za izdajo takega naloga.
- 54 Izvršitveni organ pa v skladu s členom 9(3) navedene direktive, kadar prejme evropski preiskovalni nalog, ki ga ni izdal odreditveni organ, kot je opredeljen v členu 2(c) iste direktive, ta nalog vrne državi izdajateljici.
- 55 Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 6 in člen 9(1) in (3) Direktive 2014/41 razlagati tako, da priznanje evropskega preiskovalnega naloga, ki je bil izdan za pridobitev podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, s strani izvršilnega organa, ne more nadomestiti zahtev, ki veljajo v državi izdajateljici, kadar je ta nalog neupravičeno izdal državni tožilec, medtem ko je v okviru podobnega nacionalnega postopka za pridobitev takih podatkov izključno pristojno sodišče.

Stroški

- 56 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

- 1. Člen 2(c)(i) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2014/41/EU z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah je treba razlagati tako, da nasprotuje temu, da je za izdajo evropskega preiskovalnega naloga – v smislu te direktive – za pridobitev podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, v predkazenskem postopku pristojen državni tožilec, kadar je v podobnem nacionalnem primeru za sprejetje preiskovalnega ukrepa za dostop do takih podatkov izključno pristojno sodišče.**
- 2. Člen 6 in člen 9(1) in (3) Direktive 2014/41 je treba razlagati tako, da priznanje evropskega preiskovalnega naloga, ki je bil izdan za pridobitev podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, s strani izvršilnega organa, ne more nadomestiti zahtev, ki veljajo v državi izdajateljici, kadar je ta nalog neupravičeno izdal državni tožilec, medtem ko je v okviru podobnega nacionalnega postopka za pridobitev takih podatkov izključno pristojno sodišče.**

Podpisi